

Beleidsakkoord over de intrabelgische Burden Sharing.

Afgesloten, onder het Voorzitterschap van Minister Céline FREMAULT, tussen de ministers bevoegd voor Klimaat:

- Marie-Christine MARGHEM,
- Joke SCHAUVLIEGE,
- Paul FURLAN,
- Céline FREMAULT.

Dit akkoord heeft betrekking op:

- De verbintenis over de doelstellingen voor de reductie van broeikasgassen voor de sectoren die niet gedekt zijn door het gemeenschapssysteem voor uitwisseling van broeikasgasuitstootrechten (Niet ETS) ;
- De verbintenis over de doelstellingen inzake hernieuwbare energiebronnen;
- De inkomsten van de veiling van de CO₂-eq quota die uit het ETS voortvloeien;
- De verbintenis over de internationale financiering.

1. Context

België moet zich dringend voorbereiden om het Europese Klimaat-Energiepakket, voor de periode 2013-2020, uit te voeren.

Op 28 januari 2015 belastte het Overlegcomité de Nationale Klimaatcommissie met het onverwijld hernemen van de onderhandelingen over het delen van deze doelstellingen. Hij belastte de Brusselse Hoofdstedelijke Regering met het voorstellen, na consensus binnen de Nationale Klimaatcommissie, van een ontwerp beleidsakkoord betreffende de verdeling van de inspanningen, vergezeld van een werkplan om zo de administratieve stappen voor zijn invoering af te ronden.

Gezien deze elementen, en het feit dat het huidige Belgische wetgevende kader inzake klimaatbeleid (samenwerkingsakkoord van 14 november 2002 en van 19 februari 2007, Beslissing van het Overlegcomité van 8 maart 2004 over de verdeling van de inspanningen, Nationaal klimaatplan 2009-2012) geen bepalingen bevat over de periode 2013-2020, is snelle actie door de NKC in overleg met ENOVER vereist, zodoende het kader uitgewerkt kan worden dat België toelaat om haar Europese en Internationale engagementen na te komen in de context van het klimaat- en energiebeleid 2013-2020.

2. Politiek akkoord

Beginnelsen

Het politiek akkoord heeft betrekking op de inspanningsverdeling voortvloeiende uit de doelstellingen van het Europese klimaat-energiepakket, en de verbintenissen van België in het kader van internationale financiering zoals voorzien in de besluiten van de Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering (UNFCCC).

De federale Overheid en de Gewesten engageren zich om de aan België toegewezen doelstellingen in termen van hernieuwbare energie (HEB) en vermindering van broeikasgasemissies (BKG) te bereiken.

De federale overheid en de Gewesten kunnen, naargelang het hun uitkomt, over hun eventueel overschot (emissiequota's en/of productiequota's van hernieuwbare energieën) beschikken in verband met hun doelstellingen voor reductie van BKG en voor de productie van hernieuwbare energieën. Er zal voorrang gegeven worden aan het federale en intergewestelijke solidariteitsbeginsel, vóór iedere transactie met derde landen.

De monitoring van dit akkoord zal jaarlijks doorgevoerd worden en de eerste keer in het eerste trimester van 2017.

De huidige verbintenissen, aangegaan door de federale en regionale overheden, vormen een politiek akkoord dat zal geformaliseerd worden in een samenwerkingsakkoord dat aan de parlementen zal worden voorgelegd. Het akkoord omvat inzonderheid alle andere modaliteiten die te maken hebben met de uitvoering en de verantwoordelijkheden die opgenomen zijn in dit politiek akkoord, die van toepassing zullen zijn vanaf de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord.

Verbintenissen inzake de doelstellingen voor het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen van sectoren die niet onder de Richtlijn tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten (non ETS) vallen.

België verbindt er zich toe om tegen 2020 de non-ETS-uitstoot te verminderen met 15% ten opzichte van de uitstoot in 2005. De jaarlijkse allocatie wordt vastgelegd door de Europese Commissie, die jaarlijks evenveel emissieruimte-eenheden (AEA) levert aan België dan dat ze jaarlijks mag uitstoten in de periode 2013 tot 2020.

De federale Overheid draagt bij tot de realisatie van de aan de Gewesten toegekende doelstellingen met volgende verbintenissen:

- a. Het voortzetten van bestaande beleidslijnen en -maatregelen (PAMs) waarvan de impact wordt geschat op een emissiereductie van 15.250 kton CO₂eq. Deze bestaande PAMs (Annex A) zullen verlengd worden in de periode 2013-2020. De federale Overheid behoudt zich het recht voor om een PAM te vervangen door een andere met een evenwaardige broeikasmissiereductie. Deze evenwaardigheid wordt ingeschat op basis van een methode goedgekeurd door de NKC conform verbintenis (d).
- b. Het implementeren van nieuwe PAMs voor de periode 2013-2020. Deze nieuwe maatregelen zullen tegen en 2016 door de federale regering worden geïdentificeerd; vanaf ten laatste 2016, en overeenkomstig de Europese bepalingen inzake het lineair karakter van de inspanning, zouden ze een bijkomende emissiereductie kunnen opleveren van 7.000 kton CO₂eq over de hele periode, berekend op basis van een methode die goedgekeurd wordt door de NKC conform verbintenis (d).
- c. Het implementeren van alle noodzakelijke maatregelen die onder haar bevoegdheid vallen om de afwijking, die wordt vastgesteld voor de transportsector in de broeikasgasinventaris ten gevolge van divergenties tussen de nationale verkoopstatistieken van brandstof en de mobiliteitsgegevens, maximaal te verminderen.
- d. Het ontwikkelen van evaluatie- en toezichtsmethodologieën die vóór het einde van 2016 goedgekeurd zullen worden door de NKC.

Het Overlegcomité zal de kwestie van de naleving van de beslissing van het overlegcomité van maart 2004 inzake de verdeling van de doelstellingen van het Protocol van Kyoto en corrigerende maatregelen behandelen na het afronden van de inventarissen en de eindevaluatie van de federale inbreng in 2016.

Rekening houdend met de engagementen van de federale overheid en haar doelstelling om 7.000 kton bijkomende reducties te realiseren wat een inspanningsverbintenis is zullen **de drie Gewesten** in de periode 2013-2020 hun uitstoot van broeikasgassen beperken volgens een lineair traject, ten einde tegen 2020 de volgende emissieniveaus te bereiken, ten opzichte van hun uitstoot in 2005:

- -15,7% voor het Vlaamse Gewest;
- -14,7% voor het Waalse Gewest;
- - 8,8 % voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De som van de gewestelijke emissiereductie-engagementen komt overeen met de totale Belgische doelstelling. Elke Gewest moet haar doelstelling bereiken door middel van haar beleid en maatregelen in goede samenhang met het beleid- en de maatregelen van de federale Staat, eventueel aangevuld met de inzet van flexibiliteitsmechanismen.

De aan België toegewezen emissieruimte-eenheden worden aan de Gewesten in overeenstemming met de hierboven vermelde doelstellingen toegekend.

Het samenwerkingsakkoord voorziet een herzieningsmechanisme van de verdeling van de Belgische jaarlijkse emissieruimte. Dit mechanisme heeft als doel om te garanderen, op het moment van de evaluatie van de overeenstemming van de Gewesten met hun doelstellingen, dat de berekeningsmethode van de uitstoot van de transportsector over de hele periode en voor het referentiejaar (2005) uniform is. Dit mechanisme zal met terugwerkende wijze op de statistieken van de hele periode 2013-2020 toegepast worden.

Verbintenissen inzake de doelstellingen voor hernieuwbare energiebronnen

De Belgische doelstelling bestaat erin om volgens de richtlijn 2009/28/EC 13 % van het bruto finaal energie gebruik in België in te vullen met hernieuwbare energie bronnen in 2020.

Rekening houdend met de doelstelling van eindenergieverbruik door België aangemeld aan de Europese Commissie in het kader van de omzetting van de energie-efficiëntierichtlijn, vertegenwoordigt de Belgische doelstelling van 13% inzake hernieuwbare energiebronnen een absolute waarde van 4,224 Mtep.

Elke contracterende partij verbindt zich voortaan om in 2020 het aandeel hernieuwbare energiebronnen te brengen op:

- 2,156 Mtep voor het Vlaams Gewest;
- 1,277 Mtep voor het Waals Gewest;
- 0,073 Mtep voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- 0,718 Mtep voor het federale niveau.

Tot slot, indien er een verschil blijft bestaan tussen enerzijds het aandeel van hernieuwbare energiebronnen en de te bereiken doelstelling van 13%, en dit niettegenstaande de toepassing van de in de hierboven vermelde paragraaf, komen de partijen samen om corrigerende maatregelen overeen te komen in het kader van het eerste Overlegcomité dat rechtstreeks zal volgen op het afronden van de cijfers van de inventarissen en van de eindevaluatie van de doelstelling inzake hernieuwbare energiebronnen.

De aan de gewesten toebedeelde doelstellingen brengen een federale bijdrage in rekening die overeenkomt met HEB in transport sector, zoals voorzien in de Europese beslissing. De federale Overheid engageert zich om het verwezenlijken van de 10% hernieuwbare energiedoelstelling in de transportsector uit te voeren, in goede combinatie met de PAMs in de transportsector van de gewesten.

Elk entiteit bepaalt zijn eigen manier van handelen, waaronder het gebruik van samenwerkingsmechanismen, om zijn doelstellingen te bereiken.

Conform met de verplichtingen van Richtlijn 2009/28/EG zal de vooruitgang in het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen eind 2017 en eind 2019 worden geëvalueerd.

Het punt zal opnieuw gemonitord worden in de overleggroep tussen de Staat en de Gewesten voor Energie (CONCERE-ENOVER) of zelfs, in voorkomend geval, in het Overlegcomité.

Veiling opbrengsten van CO2-eq emissierechten uit de ETS

Wat betreft de huidig beschikbare 326 miljoen euro

- Federale Overheid: 10 % ;
- Vlaams Gewest: 53 % ;
- Waals Gewest : 30 % ;
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 7 %.

Wat betreft de toekomstige veiling opbrengsten van CO2-eq emissierechten uit de ETS tot en met 2020

- Federale Overheid: 9,05 % ;
- Vlaams Gewest: 52,76 % ;
- Waals Gewest : 30,65% ;
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 7,54 %.

Het beleid inzake de reductie van de uitstoot van broeikasgassen en inzake gebruik van HEB heeft in de eerste plaats betrekking op de gewestbevoegdheden, wat in de bovenvermelde verdeling van de inspanningen weerspiegeld wordt. Maar aangezien de federale overheid ook inspanningen levert om de doelstellingen inzake niet-ETS en HEB te bereiken, komen 10 % en 9,05 % van de opbrengsten van de veiling aan de federale overheid toe.

Opdat de verschillende contracterende partij zouden kunnen beschikken over de inkomsten uit de veiling van emissierechten krijgen, zal de federale Overheid zal zonder vertraging de beschikbare veilingopbrengsten, die momenteel geblokkeerd staan op een rekening, overdragen aan de entiteiten volgens bovenstaande verdeelsleutel, die verankerd wordt in het samenwerkingsakkoord.

Daarna zullen de bedragen ontvangen op de bank rekening beheerd door de federale Overheid ten minste maandelijks overgedragen worden aan contracterende partijen in overeenkomst met de verdeelsleutel zoals vastgelegd in het samenwerkingsakkoord.

Het staat elke entiteit vrij om het deel van ETS-opbrengsten dat haar toekomt, goedschiks en in naleving van de toepasselijke wetgevingen te gebruiken.

Verbintenissen inzake internationale financiering

België verbindt zich tot een jaarlijkse financiering van 50 miljoen euro tot in 2020, waarvan 25 miljoen euro door de federale overheid gefinancierd wordt. Het saldo zal tussen de Gewesten als volgt verdeeld worden:

- Vlaams Gewest: 14,5 miljoen euro ;
- Waals Gewest: 8,25 miljoen euro ;
- Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 2,25 miljoen euro.

Deze engagement in 2017 worden geëvalueerd.

3. Voorstel van beslissing

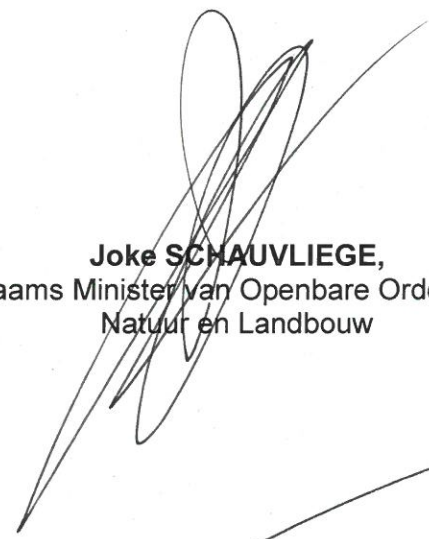
Het Overlegcomité bereikt overeenstemming over de verdeling van de Belgische inspanningen met betrekking tot het Europese klimaat-energiepakket en de internationale klimaatfinanciering, alsook alle beginselen, modaliteiten en voorwaarden die de verdeling van deze inspanningen omkaderen, zoals ze in deze nota beschreven zijn.

Het Overlegcomité belast de NKC met het hem ter goedkeuring binnen een termijn van maximum 2 maanden voorleggen van een ontwerp van samenwerkingsakkoord.

Bruxelles, le 4 décembre 2015

Marie-Christine MARGHEM,
Federaal Minister van Energie, Leefmilieu
en Duurzame Ontwikkeling

Joke SCHAUVLIEGE,
Vlaams Minister van Openbare Ordening,
Natuur en Landbouw

Céline FREMAULT,
Brussels Minister van Huisvesting,
Levenskwaliteit, Leefmilieu, Energie,
Bijstand aan Personen en Gehandicapte
Personen

Paul FURLAN,
Waals Minister van Plaatselijke Besturen,
Steden, Huisvesting en Energie

Bijlage A : Minimale bijdrages voor de Federale Pams voor de periode 2013-2020 voor een totaal van 15.250 ktonnes CO₂-eq.

Niet-ETS

Sector	Benaming PAM's
Residentieel	Fiscale aftrekbaarheid voor energiebesparende investeringen: dakisolatie voor particulieren, maatregel die op 31/12/2014 zal worden stopgezet.
HEB Transport RES	Biobrandstof: nieuwe percentages. Verhoging van de verplichting tot bijmenging (min 6% FAME en keuze tussen E5 en E10 vanaf 1/1/2015 + 2 ^{de} generatie;
Transport	Verhoging van het aantal passagiers en goederen vervoerd per spoor (via Beheerscontract en investeringsplan van de NMBS (incl. GEN), Integratie van gekwantificeerde doelstellingen in de beheerscontracten van de NMBS + ambitieus investeringsplan voor de jaren 2013-2025. Doelstellingen: verhoging aantal trein-kilometers met 8% over de periode van het plan, jaarlijkse toename van 2,5% van het aantal bezette zitplaatsen. Het ontwerp van meer jaarlijks investeringsplan 2013-2025 van de NMBS voorziet een toename van zitplaatsen van +2,5% per jaar over de periode van het plan (wat overeenkomt met bijna 38% toename over de lengte van het plan). Dit hangt dus nog af van de goedkeuring van het investeringsplan en van de nodige budgetten die daaraan zullen worden toegekend.
Transport	Tussenkomst in de kosten voor openbaar vervoer voor pendelaars (met inbegrip van gratis openbaar vervoer voor federale ambtenaren) Financiering van 100% van de openbaarvervoerabbonnementen voor federale ambtenaren; overeenkomst derde betaler: systeem 80/20 voor de privésector (tenlasteneming van het abonnement ten belope van 20% door de federale regering);
Industrie	Fiscale aftrekbaarheid van energiebesparende investeringen (bedrijven) accijnsverlaging in het kader van brancheakkoorden
Tertiaire sector	Energierenovatie van federale gebouwen : Verplichting van de federale staat (via de Regie der Gebouwen, de bewoners en de andere federale instellingen die hun gebouwen zelf beheren) om te voldoen aan de verplichtingen van Richtlijn 2012/27/EU, artikel 5.
Transport	Bevordering van multimodaal transport voor goederen
Residentieel en tertiair	Versterking productnormen Voor producten die op de markt worden gebracht en waarvoor er nog geen enkele norm bestaat op Europees niveau zullen er ambitieuze normen worden vastgesteld in nauwe samenwerking met de betrokken sectoren en de wetenschappelijke wereld. Deze producten zullen moeten beantwoorden aan hoge normen inzake milieubeheer, sociale bijstand en gezondheidszorg, maar tegelijk financieel haalbaar blijven voor iedereen. (Bv. Versterking van de productnormen voor verwarmingstoestellen, bouwmaterialen en andere)
Residentieel en tertiair	PV-panelen op openbare gebouwen
Transport	Bevordering van carpooling
Transport	Bevordering van het fietsgebruik (kilometervergoedingen en fiscale aftrekbaarheid),
Transport	Reglementair kader en fiscale maatregelen voor de bevordering van telewerk
Transport	Bedrijfswagenfiscaliteit op basis van o.a. de CO ₂ uitstoot

ETS

Sector	Benaming
Residentieel en tertiair	Verordeningen Ecodesign (andere dan verwarmingsketels/kachels) : Versterking van de normen om gezondheids- of milieudoelstellingen te halen

HEB

Sector	Benaming
HEB	Maatregelen Offshore Elektriciteit die bijdragen tot doelstelling RES. Op basis van huidige configuratie bedraagt de geïnstalleerde capaciteit 2200 MW (3100/3377h) A2. Herziening van het ondersteuningsmechanisme voor offshore productie van windenergie A3. Stopcontact op zee A4. Versterking van het transmissienetwerk (Elektriciteitsontwikkelingsplan (Elia)